

BULETIN INFORMATIV

Cuprins

Parlamentul a adoptat modificări constituționale cu privire la sistemul judiciar

Competiția la promovarea procurorilor este doar pe hârtie

În premieră, Procurorul General în exercițiu a fost suspendat și este urmărit penal, iar unii procurori cu funcții de conducere din procuraturile specializate au fost revocați

APCE a ales noul judecător moldovean la CtEDO

PE SCURT

Despre CRJM

Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM) este o organizație necomercială care contribuie la consolidarea democrației și a statului de drept în Republica Moldova, cu accent pe justiție și drepturile omului. Suntem independenți și neafiliați politic.

Parlamentul a adoptat modificări constituționale cu privire la sistemul judiciar

La 23 septembrie 2021, Parlamentul a adoptat în lectura a doua [proiectul de lege nr. 507](#), înregistrat la 10 decembrie 2020, care includea un set de modificări constituționale cu privire la sistemul judiciar. [Legea nr. 120 privind modificarea Constituției](#) a fost publicată în Monitorul Oficial la 1 octombrie 2021 și va intra în vigoare la 1 aprilie 2022.

Principalele modificări constituționale privind sistemul judiciar:

- A fost exclus termenul inițial de numire a judecătorilor pentru cinci ani. Judecătorii vor fi numiți în funcție până când aceștia vor atinge plafonul de vârstă. Această modificare este una esențială pentru consolidarea independenței judecătorilor, deoarece termenul inițial de numire – în trecut – putea influența comportamentul unor judecători, având în vedere posibilitatea refuzului de numire până la atingerea plafonului după expirarea celor cinci ani. Judecătorii ai căror termen inițial de numire în funcție de judecător nu expirase la data intrării în vigoare a Legii nr. 120 se consideră numiți în funcție până la atingerea plafonului de vârstă prin efectul legii.
- A fost exclusă numirea judecătorilor Curții Supreme de Justiție (CSJ) de către Parlament. Astfel, toți judecătorii vor fi numiți în funcție de către Președintele țării, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii (CSM), cu posibilitatea de a respinge o singură dată candidatura propusă de CSM. Această modificare, de asemenea, este una esențială pentru consolidarea independenței judecătorilor, pentru că exclude o pârghie de influență importantă din partea politicului asupra sistemului judiciar. Politizarea numirilor la CSJ a fost mereu un subiect de îngrijorare în Republica Moldova: [cazul judecătoarei Viorica Puica](#) fiind unul din cele mai ilustrative exemple recente de refuz arbitrar din partea Parlamentului de a numi o candidatură propusă de CSM. De asemenea, a fost exclusă condiția de 10 ani vechime în muncă în funcția de judecător pentru a fi numit la CSJ. Această condiție este inclusă și în [Legea nr. 544 cu privire la statutul judecătorului](#).
- S-a modificat componența și modul de numire a membrilor CSM. În acest sens, au fost excluși membrii de drept ai CSM (ministrul Justiției, Procurorul General și Președintele CSJ). Totodată, a fost prevăzut, expres, că CSM va fi compus din 12 membri: șase

Centrul de Resurse Juridice din Moldova



str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova



+373 22 84 36 01



+373 22 84 36 02



contact@crjm.org



www.crjm.org



crjm.org



crjmoldiva



După două eșuări anterioare, Parlamentul a adoptat la 23 septembrie 2021 modificările constituționale cu privire la sistemul judiciar, care includ prevederi importante pentru independența și responsabilizarea sistemului judiciar.

judecători aleși de Adunarea Generală a Judecătorilor, reprezentând toate nivelurile instanțelor judecătorești și șase persoane care se bucură de o înaltă reputație profesională și integritate personală, cu experiență în domeniul dreptului sau în alt domeniu relevant, care nu activează în cadrul organelor puterii legislative, executive sau judecătorești și nu sunt afiliate politic. Parlamentul va numi membrii non-judecători prin concurs, în baza unei proceduri transparente, în bază de merit, cu votul a trei cincimi din deputații aleși (61 de deputați).

Mandatul membrilor CSM a fost stabilit de șase ani, fără posibilitatea de a deține două mandate consecutive. Membrii CSM din rândul judecătorilor în funcție la data intrării în vigoare a Legii nr. 120 (1 aprilie 2022) își vor exercita mandatul până la expirarea termenului pentru care au fost aleși. Membrii de drept își vor înceta mandatul la 1 aprilie 2022, iar mandatul profesorilor titulari în exercițiu la data intrării în vigoare a Legii nr. 120 urmează să fie confirmat pentru o perioadă de 6 ani în total, cu votul a trei cincimi din deputații aleși (61 de deputați).

Modificarea componenței (excluderea membrilor de drept și prevederea numărului membrilor în Constituție) și a modului de numire a membrilor non-judecători ai CSM (cu trei cincimi versus majoritatea simplă) au fost promovate drept măsuri de consolidare a independenței CSM prin excluderea potențialelor influențe politice sau executive ce pot fi exercitate de ministrul Justiției și Procurorul General, cât și pentru a reduce potențialul influenței ierarhice a Președintelui CSJ asupra sistemului de administrare a sistemului de justiție.

- Modificările constituționale includ și câteva prevederi importante care ar trebui să consolideze atât independența, cât și calitatea justiției. S-a prevăzut, expres, că deciziile privind numirea judecătorilor și cariera acestora trebuie să fie adoptate în baza unor criterii obiective, bazate pe merit, și a unei proceduri transparente, în condițiile legii. Prevederile respective ar trebui să contribuie la îmbunătățirea mecanismului de numire și promovare a judecătorilor. În special, organele competente vor trebui să motiveze, în mod adecvat, deciziile respective. De asemenea, s-a prevăzut expres, că judecătorii beneficiază doar de imunitate funcțională, ceea ce ar trebui să ridice nivelul de responsabilizare individuală a judecătorilor.
- Au fost introduse prevederi importante în vederea clarificării rolului și a modului de funcționare a CSM-ului. Este prevăzut că CSM este garantul independenței autorității judecătorești. Este prevăzută obligația de consultare a CSM-ului, prin aviz consultativ, în procesul elaborării, aprobării și modificării bugetului instanțelor judecătorești. De asemenea, CSM este în drept să prezinte Parlamentului propuneri la proiectul bugetului instanțelor judecătorești. Aceste prevederi vor consolida implicarea CSM-ului în procesul bugetar ce ține de instanțele de judecată și va reduce din dependența acestuia de executiv și politic. Nu în ultimul rând, este prevăzut că CSM își exercită atribuțiile în mod direct sau prin intermediul organelor sale specializate. Această prevedere permite legiuitorului să consolideze organele afiliate CSM, inclusiv să simplifice unele proceduri, cum ar fi procedura disciplinară (spre exemplu, prin excluderea CSM din organele implicate în procedura disciplinară).

Modificările adoptate la 23 septembrie 2021 sunt necesare pentru consolidarea independenței și responsabilizarea sistemului judecătoresc. Anterior, Parlamentul de două ori a eșuat în adoptarea modificărilor constituționale respective. Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM) a prezentat anterior patru opinii la proiecte de lege similar celui adoptat și anume la [5 octombrie 2015](#), [23 iunie 2017](#), [25 noiembrie 2019](#) și la [30 iunie 2020](#). Comisia de la Veneția a prezentat câteva opinii asupra proiectelor respective, spre exemplu Opiniile Comisiei de la Veneția nr. 916/2018 din 19 martie 2018, nr. 983/2020 din 20 martie 2020 (CDL-AD(2020)001) și nr. 983 din 19 iunie 2020 (CDL-AD(2020)007).

Competiția la promovarea procurorilor este doar pe hârtie

Funcțiile de conducere în procuratură sunt, în mare parte, ocupate în lipsa unui concurs veritabil. La 16 septembrie 2021, Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM) a lansat Raportul „[Promovarea Procurorilor de la lege la realitate: 1 ianuarie 2019 – 31 mai 2021](#)”, în care a evaluat cum au fost aplicate în practică novațiile din Legea cu privire la procuratură în ceea ce privește promovarea procurorilor în perioada 1 ianuarie 2019 - 31 mai 2021. Conform constatărilor, 22 (85%) din 26 funcții de conducere au fost ocupate în baza unor concursuri la care au participat câte un singur candidat. La fel, 17 (65%) din aceste funcții au fost ocupate de candidații care au fost numiți discreționar de Procurorul General pentru exercitarea interimatului funcției la care candidau. Aceste cifre vorbesc despre faptul că, actuala stare de lucruri din sistemul Procuraturii nu încurajează competiția între procurori, iar, de cele mai multe ori, concursurile pentru funcțiile de conducere erau simple formalități.

Un alt aspect analizat de CRJM este modul în care transferul procurorilor a fost folosit de Procurorul General pentru a influența cariera procurorilor. Începând [cu 24 iulie 2020](#), Procurorul General a efectuat 24 de transferuri fără concurs. 11 (46%) transferuri au fost efectuate din procuraturile teritoriale spre procuraturile din raza municipiului Chișinău, ceea ce reprezintă, *de facto*, o promovare ascunsă. Exerțarea transferului în mod netransparent și discreționar devine un mijloc de a asigura loialitatea procurorilor în raport cu Procurorul General.

Totodată, CRJM a analizat și perspectiva de gen în procesul de promovare a procurorilor și a constatat că, la 31 decembrie 2020, doar 12 (9.6%) din 124 funcții de conducere din sistemul procuraturii erau ocupate de femei. La fel, din 34 de candidați care s-au înscris la concurs pentru funcții de conducere doar două (6%) au fost femei. Ambele au fost numite în funcții, deținând interimatul funcției și în lipsă de contracandidați.

La fel, ridică întrebări modul în care a fost făcută promovarea la funcția de șef interimar al Procuraturii Anticorupție (PA). La 22 iunie 2021, Procurorul General a decis ca Adrian BORDIANU, membru al Consiliului Superior al Procurorilor (CSP) să [asigure interimatul](#) funcției de șef al PA. Ca rezultat, detașarea acestuia în CSP a

Transferurile netransparente și discreționare efectuate de Procurorul General asigură loialitatea procurorilor transferați față de acesta

fost sistată. Procurorul General a **motivată** decizia prin „necesitatea de asigurare a funcționalității procuraturii specializate”. Nu este clar de ce pentru asigurarea interimatului PA a fost selectat un membru CSP, și nu un procuror cu experiență în domeniul anticorupție. În același timp, concursul propriu-zis pentru conducerea PA încă nu a fost lansat de către CSP, chiar dacă au trecut mai mult de trei luni de la numirea interimatului conducerii PA.

La 17 august 2021, CSP a mai numit **opt procurori în funcții de conducere** a procuraturilor teritoriale. Ei au fost promovați în lipsa unor contracandidați. Șase dintre aceștia dețineau deja interimatul funcției pentru care au candidat. La 30 septembrie 2021, CSP a **mai anunțat concursuri** pentru alte 15 funcții de conducere în sistemul procuraturii. Având în vedere numărul redus de concursuri veritabile și aparența că persoanele nedorite de conducerea Procuraturii nu participă la aceste concursuri, CRJM a recomandat:

- publicarea de către CSP a tuturor funcțiilor vacante din procuratură,
- excluderea transferurilor la discreția Procurorului General și
- revizuirea criteriilor de apreciere a candidaților în cadrul Colegiilor specializate ale CSP.

În premieră, Procurorul General în exercițiu a fost suspendat și este urmărit penal, iar unii procurori cu funcții de conducere din procuraturile specializate au fost revocați

La 30 septembrie 2021, Lilian CARP, deputat din partea Partidului Acțiune și Solidaritate (PAS) și președintele Comisiei parlamentare pentru securitate națională, apărare și ordine publică, a depus un **denunț** la Consiliul Superior al Procurorilor (CSP) privind acțiunile pretins ilegale ale Procurorului General Alexandr STOIANOGLO.

Potrivit denunțului, în perioada 2010 – 2013, Alexandr STOIANOGLO, pe atunci deputat și președinte al unei comisii parlamentare, ar fi asigurat adoptarea unei modificări la **Legea cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor**. Această modificare ar fi permis ulterior implementarea schemei infracționale „**Laundromat**”, soldată cu spălarea a circa USD 20 miliarde SUA prin intermediul sistemului judecătoresc din Republica Moldova. Deputatul Carp a mai pretins că Stoianoglo, deja în calitate de Procuror General, a facilitat și influențat, contrar legii, eliberarea din închisoare a omului de afaceri Veaceslav PLATON. Altă acuzație este că soția lui Stoianoglo a **devenit beneficiar efectiv** al unor companii afiliate lui Platon înregistrate în Ucraina. Ultima acuzație a constat în acordarea, contrar legii, a unei indemnizații unice la demisie de aproximativ MDL 270,000 MDL procurorului Nicolae CHITOROAGĂ. Deși era prevăzută de lege, această indemnizație nu putea fi acordată până la soluționarea definitivă a cauzei disciplinare pendentă împotriva procurorului demisionar. Deputatul Carp a menționat că a găsit informația indicată în denunț în spațiul public.

La câteva zile după depunerea denunțului, la 4 octombrie 2021, Procurorul General Stoianoglo a susținut o [conferință de presă](#), la care a [declarat](#), printre altele, că unele organizații ale societății civile, inclusiv Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM), mass-media independentă și unii parteneri de dezvoltare sunt implicați în „discreditarea și blamarea” sa. În răspuns, 13 organizații ale societății civile, inclusiv cele vizate de către Stoianoglo în cadrul conferinței, au emis o [declarație publică](#) prin care au catalogat acuzațiile procurorului drept calomnioase și nefondate, având menirea de a distrage atenția publică de la problemele din procuratură. Ministrul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Nicu POPESCU, a [declarat](#) că implicarea numelui unui înalt demnitar al Uniunii Europene (UE) drept justificare răfuieiilor politice personale și interne este un act regretabil și foarte periculos în relația cu partenerii externi.

În următoarea zi, la 5 octombrie 2021, CSP s-a întrunit în [ședință extraordinară](#) pentru a examina admisibilitatea denunțului deputatului Carp. Până la acea dată, componența CSP a suferit schimbări. În urma [modificărilor legislative](#) operate în grabă în august 2021 (a se vedea detalii în [Buletinul CRJM nr. 36](#)), Procurorul General și procurorul Autonomiei UTA Găgăuzia au fost excluși. Tot potrivit acestor modificări, mandatul membrului CSP din partea societății civile desemnat de către fostul președinte al țării, Dumitru PULBERE, a expirat de drept în legătură cu atingerea vârstei de 65 de ani. Nu este exclus că, modificarea a fost făcută cu scopul de a-l exclude pe Pulbere din componența CSP și de a-i oferi posibilitatea Președintei Maia SANDU să desemneze un alt membru. Curtea Constituțională a [declarat inadmisibile](#) la 30 septembrie 2021 sesizările Procurorului General și ai deputaților Partidului Socialist din Republica Moldova (PSRM) privind neconstituționalitatea prevederilor care au dus la excluderea lui Dumitru PULBERE. Tot la 30 septembrie 2021, Președinta Maia SANDU a [desemnat-o pe Svetlana BALMUȘ](#) în calitate de noua membră în CSP din rândul societății civile, selectată în urma unui [concurs public](#). În același timp, componența CSP a fost completată cu noua Avocată a Poporului, Natalia MOLOȘAG, [aleasă cu votul majorității](#) parlamentare PAS la 23 septembrie 2021. Moloșag a fost avocata președintei Maiei SANDU în campania electorală a alegerilor prezidențiale din toamna anului 2020. Odată cu aceste noi numiri, influența votului din partea membrilor procurori ai CSP a fost diluată semnificativ.

Potrivit art. 34 alin. (5) din Legea cu privire la Procuratură, urmărirea penală împotriva Procurorului General poate fi pornită doar de către procurorul desemnat de CSP. La 5 octombrie 2021, în cadrul unei ședințe extraordinare, CSP l-a desemnat pe procurorul Victor FURTUNĂ, procuror în Procuratura Anticorupție, pentru examinarea acțiunilor invocate împotriva lui Alexandr STOIANOGLO în adresarea deputatului Carp. [Hotărârea CSP](#) a fost votată cu șapte voturi pro din partea următorilor membri ai CSP: Sergiu LITVINENCO, ministrul Justiției; Dorel MUSTEAȚĂ, președintele interimar CSM; Natalia MOLOȘAG, Avocata Poporului; Ion GUCEAC, reprezentantul Academiei de Științe; Lilia POTÎNG și Svetlana BALMUȘ, membre ale societății civile; precum și Andrei ROȘCA, procurorul-șef al Procuraturii Rezina. Împotriva admiterii denunțului au votat Angela MOTUZOC, președinta CSP; Constantin ȘUȘU și Inga FURTUNĂ, procurori, precum și Lilia MĂRGINEANU, reprezentanta societății civile desemnată de fostul Parlament. Aceștia au elaborat

și semnat o [opinie separată](#) împotriva hotărârii CSP.

Ședința extraordinară a CSP din 5 octombrie 2021 a fost marcată de câteva incidente. La începutul ședinței, președinta CSP, Angela MOTUZOC, [a contestat](#) legalitatea participării președintelui interimar CSM, Dorel MUSTEAȚĂ, pe motiv că nu ar exista un document care să confirme că Musteață deținea legal interimatul funcției. Pe parcursul ședinței, Procurorul General Alexandr STOIANOGLO [s-a prezentat inopinat](#) la ședința extraordinară CSP, amenințând membrii CSP că aceștia urmează să răspundă contravențional pentru eventualele decizii adoptate. Procurorul a înaintat cereri de recuzare pentru cinci membri CSP, cei care ulterior au votat pro. Atât cererea președintei CSP privind excluderea participării lui Musteață de la ședință, cât și cererile de recuzare au fost respinse. În final, Stoianoglo a părăsit ședința.

În aceeași zi, la câteva ore după pronunțarea hotărârii CSP, în jurul orei 17.00, procurorul desemnat pentru investigarea temeiniciei denunțului [a informat CSP](#) despre pornirea urmăririi penale pe numele Procurorului General, Alexandr STOIANOGLO, pentru comiterea infracțiunilor de corupere pasivă, abuz de putere, exces de putere și fals în declarații. Potrivit modificărilor legislative din august 2021 (art. 55¹ din Legea cu privire la procuratură), mandatul Procurorului General în privința căruia s-a pornit urmărirea penală, este suspendat de drept. Este pentru prima dată în istoria Republicii Moldova când se pornește urmărirea penală împotriva unui Procuror General în exercițiu.

Către orele 19.00, Procurorul General [a fost reținut](#) de către mascații Serviciului de Informații și Securitate (SIS). Reținerea a avut loc cu câteva minute înainte ca Stoianoglo să susțină un briefing de presă pe care l-a anunțat după ce a aflat despre pornirea urmăririi penale împotriva sa. În seara aceleiași zile, la biroul lui Stoianoglo și la domiciliul acestuia au avut loc percheziții. Stoianoglo a fost plasat în izolatorul de detenție provizorie al Direcției de Poliție a mun. Chișinău de pe str. Tighina 6. Doi deputați socialiști [l-au vizitat](#) pe Procurorul General suspendat în izolator pentru a se asigura că îi sunt respectate drepturile.

Pornirea urmăririi penale și reținerea lui Stoianoglo a generat numeroase [reacții](#) în societate, în special în privința rapidității cu care s-au luat deciziile și lipsa de transparență privind motivele care au stat la baza pornirii urmăririi penale. În aceeași zi, Stoianoglo s-a adresat în instanța de judecată pentru a anula hotărârea CSP din 5 octombrie 2021. Curtea de Apel Chișinău urmează să se expună pe această cerere.

În următoarea zi, la 6 octombrie 2021, Ruslan POPOV și Iurie PEREVOZNIC, adjuncții Procurorului General suspendați din funcție, au desfășurat o [conferință de presă](#), prezentând mai multe argumente care l-ar dezvinovăți pe Stoianoglo. Aceștia au informat inclusiv despre faptul că indemnizația achitată lui Nicolae CHITOROAGĂ a fost restituită. În susținerea lui Stoianoglo au intervenit și [deputații din opoziția Blocului Comuniștilor și Socialiștilor \(BCS\)](#), [Bașcanul Găgăuziei Irina VLAH](#), precum și [deputații locali](#) din cadrul Adunării Populare a Găgăuziei. Ultimii au înaintat și un ultimatum, prin care au condiționat eliberarea lui Stoianoglo până la 7 octombrie 2021, ora 12:00,

Pentru prima dată în istoria Republicii Moldova, a fost pornită urmărirea penală împotriva unui Procuror General în exercițiu. Procurorul General Alexandr STOIANOGLO a fost suspendat din funcție și plasat în arest la domiciliu pentru 30 de zile.

amenințând, în caz contrar, cu „*acțiuni de nesubordonare în cele mai diverse forme permise de lege*”. Aceste declarații ar putea fi considerate ca imixtiune în activitatea justiției.

Între timp, la 6 octombrie 2021, CSP a examinat **două candidaturi** pentru numirea în funcția de Procuror General interimar. După ce i-a intervievat pe procurorii Dumitru ROBU și Victoria FURTUNĂ, CSP **l-a votat** pe procurorul Robu pentru funcția de Procuror General interimar. Președinta Maia SANDU a semnat un **decret** în acest sens câteva ore mai târziu. Dumitru ROBU a mai deținut funcția de Procuror General interimar în 2019, imediat după demisia lui Eduard HARUNJEN și până la desemnarea lui Alexandr STOIANOGLO în funcția de Procuror General. Robu urmează să-și numească adjuncții săi interimari.

La 6 octombrie 2021, în aceeași zi în care a fost desemnat de CSP, procurorul Furtună **a depus** o plângere la CSP privind imixtiunea în activitatea sa din partea șefului interimar al Procuraturii Anticorupție (PA) Adrian BORDIANU. În presă a fost publicată o **înregistrare audio** prin care Bordianu îi cere procurorului Furtună să scrie explicații și să transmită dosarul la control. CSP a decis să transmită plângerea spre examinare noului Procuror General interimar. La 7 octombrie 2021, Procurorul Robu **a decis suspendarea** șefului interimar al PA, Adrian BORDIANU, și ai adjuncților interimari ai Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale (PCCOCS).

La 7 octombrie 2021, procurorul Furtună a depus la Judecătoria Chișinău un demers de arestare a lui Stoianoglo. Potrivit art. 175 alin. (4) din Codul de procedura penală, arestarea poate fi aplicată doar în privința unei persoane care are statut de învinuit. Instanța de judecată urma să se pronunțe asupra demersului de arestare nu mai târziu de 72 de ore de la reținere, care expirau în seara zilei de 8 octombrie 2021.

A doua zi dimineața, la 8 octombrie 2021, un grup de protestatari în frunte cu deputații socialiști Vasile BOLEA și vicepreședintele parlamentului, Vlad BĂTRÎNCEA, au scandat în fața sediului Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana mesaje de susținere pentru eliberarea Procurorului General Stoianoglo, unde se examina demersul de arestare înaintat de procuror. Câțiva deputați socialiști au depus, de asemenea, o **garanție personală** pentru judecarea în libertate a lui Stoianoglo. Garanția personală constă într-un angajament de asumare a răspunderii personale pentru faptul că, persoana nu se va eschiva de la urmărirea penală prin depunerea în contul bancar al instanței de judecată a unei sume de bani între MDL 2,500 și 15,000. Numărul garanțiilor nu poate fi mai mic de 2 și mai mare de 5. În **comunicatul de presă** al PSRM nu se indică despre care a fost numărul de garanții din partea deputaților socialiști și care a fost suma de bani depusă de deputații socialiști în calitate de garanție personală pentru Procurorul General suspendat.

Victor MUNTEANU, avocatul lui Stoianoglo, **a cerut** între timp strămutarea dosarului privind examinarea demersului de arestare într-o altă instanță, pe motiv că judecătorii Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana au avut anterior un conflict public cu Stoianoglo, ceea ce ar pune la îndoială imparțialitatea

și obiectivitatea acestora. Cererea de strămutare a fost respinsă de către judecătorii CSJ la 8 octombrie 2021, peste câteva ore de la depunere.

Pe parcursul zilei de 8 octombrie 2021, în presă au apărut imagini care arătau că avocaților lui Stoianoglo nu li s-a permis să aibă convorbiri confidentiale cu clientul lor în incinta instanței de judecată. Procurorul Furtună a explicat aceasta prin pericolul de a transmite clientului lor obiecte interzise. Ulterior, Procuratura Generală a indicat că, în sediul instanței de judecată, lui Stoianoglo i-a fost acordată posibilitatea de a se întrevedea confidențial cu apărătorii săi timp de aproximativ 3 ore. În jurul orei 18:00, Judecătoria Chișinău sediul Ciocana au decis plasarea în arest la domiciliu a procurorului suspendat Stoianoglo pentru 30 de zile. În cazul în care procurorii vor stabili vinovăția Procurorului General Stoianoglo, acesta riscă peste 10 ani de închisoare și implicit demisia din funcție. Stoianoglo a catalogat întreaga situație drept „răzbunare din partea Președintei” Maia SANDU.

La 8 octombrie 2021, Președinta Maia SANDU a cerut Procuraturii să informeze societatea plenar și la timp despre procedurile aplicate în cazul lui Alexandr STOIANOGLO. La aceeași dată, Avocata Poporului, Natalia MOLOȘAG, a declarat că încălcarea dreptului la apărare a Procurorului General suspendat Stoianoglo este inadmisibilă. Mai multe organizații ale societății civile au cerut nepolitizare, transparență și corectitudine maximă în cazul Procurorului General. Șeful delegației Uniunii Europene în Republica Moldova, Jānis MAŽEIKS, a declarat că Delegația UE urmărește îndeaproape cazul și acuzațiile care se aduc procurorului general, că decizia a fost luată în limitele legislației Republicii Moldova și că este vorba de un caz care ține de sistemul judiciar, care trebuie să rămână în sistemul judiciar și să nu fie politizat.

| APCE a ales noul judecător moldovean la CtEDO

Mandatul judecătorului moldovean la Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CtEDO), Valeriu GRIȚCO, expiră la 2 decembrie 2021. Următorul judecător urma să fie ales de către Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei (APCE) dintr-o listă de trei candidați propuși de Guvernul Republicii Moldova. Judecătorul CtEDO este independent și nu acționează în numele statului din partea căruia a fost ales. Mai multe detalii despre judecătorii CtEDO le puteți găsi în [video-ul](#) produs de Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM).

În ianuarie 2021, o comisie specială creată de Guvern a selectat trei candidați pentru funcția de judecător din partea Republicii Moldova (a se vedea mai multe detalii în [Buletinul CRJM nr. 29](#)). Cei trei candidați au fost Diana SCOBIOALĂ, directoarea Institutului Național al Justiției; Vladimir GROSU, fostul Agent Guvernamental și ex-ministru al Justiției; și Nicolae EȘANU, fostul vice-ministru al Justiției și consilier pe probleme juridice al lui Ion Chicu, când acesta deținea funcția de prim-ministru.

Lista celor trei candidați trebuia expediată la APCE până pe 10 mai 2021, iar alegerile în APCE erau planificate pentru iunie 2021. Ambasadoarea Moldovei la Consiliul Europei a transmis către APCE lista candidaților pe 28 mai 2021. Din

Diana SCOBIOALĂ
a fost aleasă
judecătoare la
CtEDO din primul
tur. Ea își va începe
activitatea la CtEDO
în ianuarie 2022.

acest motiv, alegerea judecătorului moldovean a fost amânată pentru sesiunea APCE din septembrie 2021. Cei trei candidați au fost invitați la un interviu în fața [Comitetului APCE pentru alegerea judecătorilor CtEDO](#). Interviul a avut loc la Paris pe 17 septembrie 2021 și a fost condus de Titus CORLĂȚEAN, deputat de la Partidul Social Democrat (PSD) la APCE din partea României. În urma interviuării celor trei candidați, [comitetul a recomandat APCE](#) pe Vladimir GROSU și Diana SCOBIOALĂ, drept candidați egali. Nominalizarea a doi candidați are loc rareori, de regulă comitetul recomandând un singur candidat.

APCE alege judecătorii CtEDO prin vot secret. Este considerat ales judecătorul candidat care în turul întâi a obținut mai mult de jumătate din voturile valabil exprimate. Dacă niciun candidat nu a obținut mai mult de jumătate din voturi, în următoarea zi se organizează al doilea tur de vot, iar judecător al CtEDO este ales candidatul care obține cel mai mare număr de voturi. Alegerea judecătorului moldovean a avut loc pe 28 septembrie 2021. La vot au participat 238 din cei 324 de membri ai APCE. Din cele [227 de voturi valabil exprimate](#), 122 au fost pentru Diana SCOBIOALĂ și 102 pentru Vladimir GROSU. Nicolae EȘANU a obținut trei voturi. Astfel, Diana SCOBIOALĂ a fost aleasă judecătoare la CtEDO din turul întâi.

Diana SCOBIOALĂ predă dreptul internațional la Facultatea de Drept a Universității de Stat din Moldova din anul 1998. Ea este doctor habilitat în drept și profesor universitar. Din 2015, conduce Institutul Național al Justiției. A lucrat la Ministerul Justiției, în direcția Agent Governamental din 2002 până în 2011. Diana SCOBIOALĂ își va începe mandatul de nouă ani de judecător la CtEDO în ianuarie 2022.

PE SCURT

La 2 septembrie 2021, Eugeniu RURAC, fost procuror anticorupție, a fost numit în funcția de șef al Secției Apărarea regimului constituțional din cadrul Serviciului de Informație și Securitate (SIS). Reprezentanții SIS nu au comunicat detalii în privința acestei numiri, invocând „secretul de stat”. Eugeniu Rurac a fost procuror la Procuratura Anticorupție din iulie 2016, devenind cunoscut prin instrumentarea mai multor dosare de rezonanță, inclusiv dosarul „Metalferos”. La 23 ianuarie 2020, după numirea unui nou Procuror General, acesta a demisionat din funcție, evitând să precizeze motivele.

La 3 septembrie 2021, Judecătoria Anenii Noi [l-a condamnat](#) pe judecătorul Oleg MELNICIUC la șapte ani de închisoare cu executare, într-un penitenciar de tip închis. Motivul condamnării este îmbogățirea ilicită și fals în declarații. În proprietatea magistratului și familiei sale au fost depistate bunuri, valoarea cărora depășea substanțial mijloacele dobândite și s-a constatat, în baza probelor, că acestea nu puteau fi obținute legal. Dosarul penal pe numele lui Melniciuc a fost deschis în vara anului 2017 și trimis Judecătoriei Chișinău, unde acesta activa în calitate de judecător. În 2019, Curtea Supremă de Justiție (CSJ) a decis

strămutarea judecării cauzei penale la Judecătoria Anenii Noi pentru a evita suspiciuni cu privire la obiectivitatea instanței.

La 8 septembrie 2021, Guvernul l-a numit în funcția de șef al Inspectoratului General al Poliției (IGP) pe Iurie Podarilov. Anterior, din martie 2013, acesta a deținut funcția de șef adjunct al Centrului pentru Combaterea Traficului de Persoane. El a fost reținut în februarie 2017, iar în 2018 a fost **condamnat** la 4 ani de închisoare cu executarea pedepsei pentru comiterea infracțiunii de trafic de influență. În iulie curent, Iurie Podarilov a fost achitat definitiv. Numirea sa în funcția de șef al IGP a generat mai mult **critici** în societate.

La 14 septembrie 2021, Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CtEDO) a emis o hotărâre în **cauza Petrenco și alții c. Republicii Moldova**, prin care a recunoscut violarea articolelor 5§1 (legalitatea detenției) și 11 (libertatea de întrunire și de asociere) din **Convenția europeană a drepturilor omului** (CEDO) de către Republica Moldova. Cauza vizează reținerea și arestarea reclamantilor în baza unor acuzații de dezordine publică, ca urmare a unui protest pe care aceștia l-au organizat în fața sediului Procuraturii Generale în septembrie 2015. Curtea a constatat că acuzațiile de proteste violente nu au coincis cu înregistrările video prezentate de Guvern și, prin urmare, arestul nu s-a bazat pe o bănuială rezonabilă. Toți reclamantii au fost deținuți timp de patru luni și jumătate în penitenciarul nr. 13 și ulterior s-au aflat în arest la domiciliu pentru aproximativ aceeași perioadă de timp. CtEDO a dispus ca Guvernul Republicii Moldova să achite reclamantilor suma totală de EUR 63,750 în calitate de prejudicii morale pentru violările comise și suma de EUR 4,000 euro în calitate de costuri și cheltuieli de reprezentare și asistență juridică în fața CtEDO.

La 21 septembrie 2021, Consiliul Superior al Magistraturii (CSM) **a decis să amâne convocarea** Adunării Generale a Judecătorilor (AGJ) - preconizată inițial la 1 octombrie 2021 - pentru data de 3 decembrie 2021. Membrii CSM au susținut că, amânarea este necesară ca **urmare a modificărilor** la Legea privind organizarea judecătorească din 24 august 2021 (a se vedea detalii în **Buletinul CRJM nr. 36**). În cadrul AGJ urmează să fie aleși membrii permanenți și supleanți ai CSM din rândul judecătorilor, precum și ai Colegiilor specializate ale CSM. Candidații la funcția de membru al CSM din rândul judecătorilor au dreptul să desfășoare campanie de promovare (electorală). Președinții instanțelor de judecată trebuie să faciliteze întâlnirile candidaților cu judecătorii. Dosarele de participare ale judecătorilor pot fi depuse la CSM până la 3 noiembrie 2021. Dosarele depuse anterior **de candidați** vor fi menținute.

La 21 septembrie 2021, Consiliul Superior al Magistraturii i-a desemnat pe Ion GUZUN, avocat, și Stela SUBOTIN, administratorul unei companii de asigurări, în calitate de **membri din rândul societății civile** în componența Colegiului pentru selecția și cariera judecătorilor (CSCJ). CSCJ are șapte membri, dintre care patru sunt din rândul judecătorilor, iar trei sunt reprezentanți ai societății civile. La acest moment, CSCJ nu este funcțional din lipsă de cvorum. Membrii CSCJ din rândul judecătorilor urmează să fie aleși în cadrul Adunării Generale a Judecătorilor, care va avea loc la 3 decembrie 2021.

La 23 septembrie 2021, Parlamentul **a votat-o** pe Natalia MOLOȘAG în funcția de Avocat al Poporului pentru un mandat de șapte ani. La concurs **au fost admiși**

nouă candidați. În urma interviurilor, Comisia parlamentară juridică, numiri și imunități a propus Plenului Parlamentului două candidaturi, cea a avocatei **Natalia MOLOȘAG** și a expertului în nediscriminare **Andrei BRIGHIDIN**, care au acumulat același număr de puncte la interviurile organizate de Comisia juridică. Deputații socialiști au invocat că Natalia MOLOȘAG a fost avocata Președintei Maia SANDU în campania electorală pentru alegerile prezidențiale din toamna anului 2020. Fără a le acorda timp candidaților pentru prezentare și fără dezbateri veritabile, majoritatea parlamentară a votat candidatura Nataliei MOLOȘAG, ceea ce a generat **critici** din partea societății civile pentru modul netransparent în care au organizat votarea în Plenul Parlamentului.

I Echipa CRJM

Vladislav GRIBINCEA
Președinte

Daniel GOINIC
Consilier juridic

Nadejda HRIPTIEVSCHI
Directoare de program

Victoria MEREUȚĂ
Consilieră juridică

Sorina MACRINICI
Directoare de program

Aurelia CELAC
Manager financiar și contabil

Oxana BRIGHIDIN
Consilieră juridică

Olga CORTAC
Directoare a Serviciului Administrativ

Ilie CHIRTOACĂ
Consilier juridic

Alina FRIMU
Asistentă a Serviciului Administrativ



Buletinul a fost elaborat în cadrul proiectului „Suport instituțional pentru dezvoltarea organizației”, finanțat de Suedia. Opiniile exprimate în el aparțin CRJM și nu reflectă în mod necesar poziția Suediei.

Centrul de Resurse Juridice din Moldova



str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova



+373 22 84 36 01



+373 22 84 36 02



contact@crjm.org



www.crjm.org



crjm.org



crjmoldiva